

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3162/2021. (IV. 22.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Kúria Pfv.I.20.107/2020/2. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozó magánszemélyek az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdésének d) pontja és az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a alapján alkotmányjogi panasszal fordultak az Alkotmánybírósághoz, melyben a Budai Központi Kerületi Bíróság 2.P.21.185/2018/27. számú ítélete, a Fővárosi Törvényszék 73.Pf.640.180/2018/14. számú ítélete, valamint a Kúria Pfv. I.20.107/2020/2. számú ítélete alaptörvény-ellenességének a megállapítását és megsemmisítését kérték.
- [2] 2. Az alkotmányjogi panasz benyújtásához alapul szolgáló ügynek az alkotmányjogi panasz elbírálása szempontjából lényeges elemei a következők.
- [3] 2.1. Az indítványozók (perbeli I. és II. rendű felperesek) deviza alapú kölcsönszerződést kötöttek. Az árfolyamváltozások következtében a törlesztő részleteket nem tudták fizetni, emiatt ügyükben végrehajtási eljárás indult.
- [4] Ezt követően keresetet terjesztettek elő a velük szemben végrehajtási eljárást indító I. rendű alperessel szemben a végrehajtási eljárások megszüntetését kérve. (A további, II., III., IV., V., VI., VII. rendű alperesekkel szembeni kereseti kérelem a végrehajtás megszüntetésének tírására irányult. Az indítványozóknak a velük való kapcsolatát az alkotmányjogi panasz nem érinti, így erre a határozat sem tér ki.) Kérték a bíróság által megállapítani, hogy köztük és az I. rendű alperes között 2005. november 28-án érvényes kölcsönszerződés nem jött létre, érvényes követelés nem áll fenn, mert a felek lényeges kérdésekben nem állapodtak meg. Másodlagosan arra hivatkoztak, hogy a szerződés semmis. Harmadlagosan annak megállapítását kérték, hogy a szerződés a nagymértékű árfolyamváltozás miatt bekövetkező indítványozói teljesítés ellehetetlenülése okán megszűnt. Negyedlegesen állították, hogy a szerződés harmadik személy teljesítése miatt megszűnt. Az indítványozók arra az esetre, ha a bíróság a fentieket nem állapítja meg, a felmondás érvénytelenségére is alapították keresetüket arra hivatkozással, hogy a nem létező, semmis szerződést nem lehet felmondani. Esetükre vonatkoztatva állították, hogy a jogosulti késedelem kizárja a kötelezeti késedelmet. Érvényes követelés hiányában a végrehajtásból befolyt összeg jogalap nélküli gazdagodást jelent az alperes részére. Állították, hogy az alperes tisztában volt az árfolyamváltozás irányával, de az indítványozók előtt azt elhallgatta.
- [5] Az I. rendű alperes a kereseti kérelem elutasítását kérte, annak tartalmi hiányosságaira való hivatkozással. Érdeemi ellenkérelme szerint a felperesek a szükséges tájékoztatást megkapták és ezt aláírásukkal elismerték. Ennek bizonyítására tanúk meghallgatását indítványozta. Állította, hogy a szerződés nem semmis, így a felmondás sem jogszerűtlen. A szerződés létre nem jöttére való indítványozói hivatkozást alaptalannak találta. A harmadik személy részéről való teljesítést vitatta. A követelés ellehetetlenülése tekintetében arra hivatkozott, hogy pénzszolgáltatás nem tud lehetetlenülni.
- [6] Az elsőfokú bíróság az indítványozók keresetét elutasította és megállapította a kölcsönszerződés és jelzálogszerződés az indítványozók és az I. rendű alperes között érvényesen létrejött, annak megkötésekor érvénytelenségi ok nem állt fenn. Az egyoldalú kötelezettségvállaló közjegyzői okirat is tartalmazza, hogy az indítványozók a szerződés tartalmát megismerték és tudomással bírnak arról, hogy a törlesztőrészletek átváltási árfolyama a futamidő alatt módosulhat. Az elsőfokú bíróság utalt arra is, hogy a 6/2013. PJE határozat értelmében az nem vizsgálendő, hogy a kölcsönszerződések mögött állt-e deviza forrás. Rámutatott a lehetetlenülést

állító indítványozói hivatkozás vonatkozásában arra, hogy a bírói gyakorlat szerint a deviza alapú kölcsön-szerződés nem lehetetlen szolgáltatásra irányuló szerződés.

- [7] 2.2. Az elsőfokú bíróság ítéletével szemben az indítványozók nyújtottak be fellebbezést, melyben elsődlegesen kérték az ítélet hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság utasítását a per újabb tárgyalására és újabb határozat hozatalára, másodlagosan kérték az ítélet megváltoztatását, a végrehajtás megszüntetését, mert a szerződés nem jött létre, vagy semmis, illetve lehetetlenült. Fellebbezésükben az európai uniós jog elsőbbségét hangsúlyozták a tagállami joggal szemben. Sérelmezték, hogy elsőfokú bíróság nem vizsgálta a becsatolt okirati bizonyítékaikat, valamint a szerződés létre nem jöttével kapcsolatos hivatkozásait. Vitatták továbbá a bíróság tényfeltárási tevékenysége teljességét és jogkövetkeztetését.
- [8] Az I. rendű alperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet helyben hagyását kérte, fenntartva az indítványozók kérelmével szembeni kifogásait. Állította, hogy az érvénytelenség körében levezetett számítás alapvetően hibás.
- [9] A másodfokú bíróság az elsőfokú ítéletet – a kereseti illeték megfizetésére való kötelezés mellőzésével – helyben hagyta, az indokolást részben kiegészítette.
- [10] Előre bocsátotta, hogy hatályon kívül helyezési okot nem észlelt, az elsőfokú bíróság a keresetet elbírált, az teljes egészében elutasította, indokolásából jogi álláspontja kitűnik, ugyanakkor az indokolást a peranyag alapján az alábbiak szerint egészítette ki.
- [11] A szerződés létrejöttére vonatkozó jogszabályi előírások részletes ismertetése után rámutatott, hogy a szerződés minden a jogszabályokban előírt lényeges elemet tartalmazott, „II. A kölcsön kondíciói” szerinti feltételek elfogadását az indítványozók maguk sem vitatták. Hangsúlyozta, hogy az alperesi kölcsönfolyósítás és az indítványozó több évig tartó teljesítése okán a szerződési akarat ráutaló magatartással is kifejezettek tekinthető lenne, még akkor is, ha nem foglalták volna írásba a szerződési kondíciókat.
- [12] Alaptalannak találta azt az indítványozói álláspontot, miszerint az elsőfokú bírósági döntés nem terjedt ki a teljesítés lehetetlenülésére. Osztotta az elsőfokú bíróságnak ebben a körben kialakított érvelését is. A másodfokú bíróság rámutatott arra, hogy az elsőfokú bíróságnak a 2. számú hiánypótló végzése, – melyben arra hívta fel az indítványozókat, hogy amennyiben a szerződést támadják, terjesszenek elő erre vonatkozó keresetet – a jogszabályi előírásoknak nem teljesen felel meg, így a felhívást az 1/2014. (VI. 30.) PK véleményben foglaltakra is figyelemmel pótolta. Ezt követően az indítványozók a Pf. 9. sorszám alatti beadványukban a kölcsönszerződésüknek a Kúria 2019. június 19-i állásfoglalásában foglaltak szerinti érvényessé nyilvánítását kérték. Az indítványozók beadványukból kitűnően az állásfoglalás II.2.2. pontja szerinti 20%-os árfolyamkockázat vállalására hajlandóak voltak.
- [13] A másodfokú bíróság azonban a Pf. 9. szám alatt előterjesztett keresetet is érdemi tárgyalásra alkalmatlannak ítélte, mert az részben nem felelt meg a Kúriának a pénzügyi intézmények fogyasztói kölcsönszerződéseire vonatkozó jogegységi határozatával kapcsolatos egyes kérdések rendezéséről szóló 2014. évi XXXVIII. törvényben rögzített elszámolás szabályairól és egyes egyéb rendelkezésekről szóló 2014. évi XL. törvényben a határozott kérelem feltételeként előírt követelményeknek.
- [14] A másodfokú bíróság megállapítása szerint az I. rendű alperes helyesen hivatkozott arra, hogy az indítványozók beadványa az elszámolások tekintetében hibás adatokat tartalmazva nem tett eleget a határozott kereseti kérelem követelményének. Ezek következtében – szabályszerű kereset előterjesztésének hiányában – a bíróságnak a szerződés érvénytelenségét nem kellett vizsgálnia, ezzel kapcsolatban a bizonyítási eljárás lefolytatására, az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezésére sem volt szükség. Így a másodfokú bíróság mellőzte az elsőfokú bíróság ítéletéből a szerződés érvényességére, ezen belül az árfolyamkockázatra vonatkozó tájékoztatás megfelelésére vonatkozó megállapításokat.
- [15] 2.3. A jogerős döntéssel szemben az indítványozók nyújtottak be felülvizsgálati kérelmet, amelyben kérték az elsőfokú ítéletre kiterjedően a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését, és az elsőfokú bíróság új eljárásra és új határozat meghozatalára utasítását. Vitatták az eljáró bíróságok tényállás feltárását, jogszabály értelmezését, bizonyíték értékelését és állították, hogy a bíróság olyan „virtuális keresetről” döntött, ami nem lett írásba foglalva”.

- [16] A Kúria az eljárási jogszabályok előírásai szerint az indítványozók felülvizsgálati kérelmét mint érdemi elbírálásra alkalmatlant, hivatalból elutasította. Indokolásában felidézte a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény 272. § (2) bekezdése rendelkezéseit, miszerint „[a] felülvizsgálati kérelemben meg kell jelölni azt a határozatot, amely ellen a felülvizsgálati kérelem irányul, azt, hogy a fél milyen tartalmú határozat meghozatalát kívánja, továbbá elő kell adni – a jogszabálysértés és a megsértett jogszabályhely megjelölése mellett –, hogy a fél a határozat megváltoztatását milyen okból kívánja”. Mindezen minimális, konjunktív és kógens tartalmi elemek bármelyikének hiánya a felülvizsgálati kérelem hivatalbóli elutasítását eredményezi. A Kúria végzésében megállapította, hogy az indítványozók felülvizsgálati kérelme ennek a törvényi feltételnek nem tett eleget, mert nem fejtették ki érveiket, hogy a bíróságok jogszabály értelmezése miért volt jogszabálysértő. A döntés vélt hiányára vonatkozó érvelésük és az ezzel kapcsolatosan megjelölt jogszabályhelyek között hiányzik a tartalmi összefüggés és általában a jogi indokolás.
- [17] A kúriai indokolás összességében megállapította, hogy „a felülvizsgálati kérelemben megjelölt jogszabálysértést kell a jogi érvelésnek alátámasztania. A pontosan megjelölt és idézett jogszabálysértés jogi érvelés nélkül, illetve e jogszabályhelyekkel nyilvánvalóan nem összefüggő jogi érvelés nem elegendő a felülvizsgálati kérelem érdemi elbírálásához.”
- [18] 3. Az indítványozók ezt követően nyújtották be alkotmányjogi panaszukat, megjelölve az Alaptörvény E) cikk (2) bekezdése, M) cikk (2) bekezdése, I. cikk (1) bekezdése, II. cikke, IV. cikk (1) bekezdése, V. cikke, XII. cikk (1) bekezdése, XIII. cikk (1) bekezdése, XV. cikk (1) bekezdése, XXVIII. cikke(1) és (7) bekezdései sérelmét, és megismételte a kereseti kérelmükben foglaltakat.
- [19] 3.1. Az Alaptörvény I. és II. cikkei sérelme körében állították, hogy a „teljesítés kényszere következtében olyan gazdasági szükséghelyzetbe kerültek, mely a cselekvési autonómiájukat, az önrendelkezési szabadságukat kiüresítette, ez a helyzet pedig emberi méltóságukat sérti”.
- [20] Az Alaptörvény IV. cikk (1) bekezdése szerinti szabadsághoz és személyes biztonságukhoz való joguk sérelme kapcsán állították, hogy „a bankok tisztességtelenül jártak el, amikor a valuta árfolyam mozgását tekintve nem tájékoztatták egyénileg az adósokat”.
- [21] A bírósági döntések azért sértették az Alaptörvény V. cikke szerinti jogtalan támadás elhárításához való jogukat, mert a szerződés semmis volt, a „tartozás összege végtelenített, a panaszosok vagyonában indokolatlan hátrányt okoztak”.
- [22] Állították, hogy a bírósági döntések sértették az Alaptörvény XII. cikk (1) bekezdése szerinti vállalkozáshoz való jogukat, mert a devizaalapú szerződés „indokolatlanul korlátozza a vállalkozás szabadságát [...] A szerződéses partnerek szerződésbeli egyensúlyát kellett volna a döntésekkel biztosítani, adott esetben a végrehajtást megszüntetni.”
- [23] Az Alaptörvény XIII. cikkében biztosított tulajdonhoz való jog sérelmét azért állították a bírói döntések vonatkozásában, mert a deviza szerződések tartozás összege értelmezésük szerint végtelenített és ezáltal „a többlet-fizetés követelésnek helybenhagyásával”, valamint „az adósok ingó és ingatlanvagyonának kilátásba helyezett elkobzásával” semmis feltételt szabtak.
- [24] Az Alaptörvény XV. cikk (1) bekezdése sérelmét abban látták, hogy „a döntések a szerződések indokolatlan és az adósokat sújtó negatív megkülönböztetése változatlanul hagyása sérti a törvény előtti egyenlőség elvét.” Az indítványozók hátrányos megkülönböztetésként értékelték, hogy a bíróságok figyelmen kívül hagyták érveiket, miszerint az alperes az MNB napi árfolyamindexe alapján az árfolyamkockázatokkal tisztában volt.
- [25] Az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése szerinti tisztességes bírósági eljáráshoz való joguk sérelmét azért állították, mert nem értettek egyet a bírói jogszabály értelmezéssel. Az indítványozók szerint ugyanis a „fogyasztói szerződésekkel kapcsolatos bírósági eljárások során a bizonyítási teher a bankot terheli”. Vitatták továbbá azt az ítéleti indokolást, miszerint pénztartozás esetén a lehetetlenülés nem értelmezhető. A tisztességes eljárás elvét amiatt is sérültni vélték, mert értelmezésük szerint az eljáró bíróságoknak fel kellett volna függeszteniük az eljárást, míg az „előkérdés”, a nem megfelelő, tisztességtelen tájékoztatás tisztázódik. A fegyverek egyenlősége elvének sérelmét a bizonyítási teher elosztása miatt állították, mert értelmezésük szerint „nem a jogban járatlan panaszosnak kell bizonyítani, hanem a jogi szakértelemmel rendelkező ellenérdekű félnek”.

- [26] Az indítványozók állították, hogy a bírósági döntések nem tesznek eleget az indokolási kötelezettségnek, mert „az élő joggal ellentétes vagy azt figyelmen kívül hagyó jogértelmezés nem lehet helytálló, nem lehet összhangban a gyakorlatban ténylegesen érvényesülő joggal”. Ezzel összefüggésben a jogállamiság és a jogbiztonság sérelmét – alaptörvényi megjelölés nélkül – amiatt látták, mert a Kúria jogegységi döntése „visszamenőleg változtatta meg a jogi feltételeket”. Állították, hogy ez a Kúria „hatáskörének túllépését” eredményezte, és a „visszamenőleges jogalkotás tilalmába ütközik”. „A visszamenőleges jogértelmezés – mivel jogbiztonságot veszélyeztet –, sérti a tisztességes eljárás elvét.”
- [27] Az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdése szerinti jogorvoslathoz való joguk sérelmét az indítványozók abban látták, hogy nem került sor érdemi felülvizsgálatra. Ennek körében állították, hogy a Kúria „mondvacsinált jogszabályértelmezéssel relativizálja a petítum egyértelmű megfogalmazását”.
- [28] Alkotmányjogi panaszukat kiegészítették az Alaptörvény M) cikk (2) bekezdése megjelölésével, továbbá a 3298/2014. (XI. 11.) AB határozatra hivatkozva állították, hogy „a szerződési szabadság mint önálló alkotmányos jog védelmi szintje más, [...] korlátozása akkor lehet alaptörvény-ellenes, ha a korlátozásnak nincs alapos oka, a korlátozás nem ésszerű”. Indítványkiegészítésükben állították, hogy „a szerződési szabadság az Alaptörvény M) cikkéből és a XIII. cikk (1) bekezdéséből következik, tehát nem alapvető jog, azonban önálló alkotmányos jogként élvezi az Alaptörvény védelmét, és olyan Alaptörvényben biztosított jognak minősül, amelynek sérelmére az Abtv. szerinti alkotmányjogi panasz alapítható”. Értelmezésük szerint a korlátozás alkotmányossága nem az ésszerűségi tesztet alkalmazva bírálendő el.
- [29] 4. Az Abtv. 56. § (1) bekezdése alapján az Alkotmánybíróság először az alkotmányjogi panasz befogadásáról dönt, melynek során az eljáró tanács vizsgálja, hogy az indítvány megfelel-e az alkotmányjogi panasz befogadhatóságára vonatkozó törvényi – formai és tartalmi – feltételeknek. A testület megállapította, hogy az indítvány határidőben érkezett, az indítványozó érintettnek tekinthető és a rendelkezésére álló jogorvoslati lehetőségeit kimerítette.
- [30] 4.1. Az Abtv. 52. § (1) bekezdése szerint az indítványnak határozott kérelmet kell tartalmaznia, az (1b) bekezdés e) pontja alapján pedig a kérelem akkor határozott, ha indokolást tartalmaz arra nézve, hogy a kifogásolt bírói döntés miért ellentétes az Alaptörvény megjelölt rendelkezésével.
- [31] Ennek a feltételnek az indítvány az Alaptörvény I. cikk (1) bekezdése, II. cikke, IV. cikk (1) bekezdése, V. cikke, XII. cikk (1) bekezdése, XIII. cikk (1) bekezdése, XV. cikk (1) bekezdése, XXVIII. cikk (7) bekezdéseivel kapcsolatos hivatkozások tekintetében nem tesz eleget. Az Alaptörvény ezen hivatkozott rendelkezései sérelmét az indítványozók az eljáró bíróságok és a Kúria indítványozóktól eltérő jogértelmezésével összefüggésben állították és érvelésükben alkotmányjogi értelemben értékelhető indokolást nem fogalmaztak meg.
- [32] 4.2. Az Abtv. 27. § (1) bekezdésének a) pontja értelmében az indítványozó csak Alaptörvényben biztosított jogának sérelmére történő hivatkozással nyújthat be alkotmányjogi panaszt. Az indítványozó által felhívott Alaptörvény E) cikk (2) bekezdése, M) cikk (2) bekezdése nem tartalmaz Alaptörvényben biztosított jogot, így arra az indítványozó panaszában nem hivatkozhat.
- [33] 4.3. Az Abtv. 29. §-a szerint az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség, vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés esetén fogadja be. Ez alternatív feltétel, bármelyik megléte indokot ad a befogadásra.
- [34] Az Alkotmánybíróság erre tekintettel a befogadhatóság tartalmi feltételeivel összefüggésben az indítvánnyal kapcsolatban a következőket állapította meg. Alapvető alkotmányjogi jelentőségűnek tekinthető kérdést az indítványozó nem fogalmazott meg.
- [35] A tisztességes bírósági eljáráshoz való jog [Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése] állított sérelme kapcsán az Alkotmánybíróság megvizsgálta az indítványozó érveit annak megítélése érdekében, hogy ezek az érvek felvetik-e bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség lehetőségét.
- [36] Az Alkotmánybíróság az indítvány egészét illetően megállapította, hogy az alkotmányjogi panaszban foglalt érvelés valamennyi alaptörvényi rendelkezés, így a XXVIII. cikk (1) bekezdésének sérelme tekintetében is ugyanazon az indítványozói érvelésen alapult, melyben az indítványozók panaszukban a támadott ítéleteknek alapvetően tartalmi kritikáját fogalmazták meg, vitatva azok jogértelmezését és következtetését; azaz az említett alaptörvényi rendelkezések sérelmét összességében abban látták, hogy a számukra kedvezőtlen bírósági

döntések az alkalmazandó jogszabályokat az indítványozók felfogásától eltérően értelmezték és alkalmazták. Ezek a kérdések szakjogi-törvényességi kérdéseknek minősülnek, amelyek alkotmányossági aggályokat nem vethetnek fel, és amelyeknek vizsgálatára az Alkotmánybíróság nem rendelkezik hatáskörrel.

- [37] A felmerülő jogkérdéseknek az indítványozó felfogásától eltérő bírói megítélésével kapcsolatban az Alkotmánybíróság rámutat gyakorlatára, miszerint „az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdésének *d*) pontja alapján a bírói döntéseket az alkotmányosság szempontjából ellenőrizheti, és jogköre a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség vizsgálatára és kiküszöbölésére korlátozódik, ezért a bírói döntés irányának, a bizonyítékok bírói mérlegelésének és értékelésének, illetve a bírósági eljárás teljes egészének ismételt felülbírálatára már nem rendelkezik hatáskörrel {elsőként lásd: 3231/2012. (IX. 28.) AB végzés, Indokolás [4]; [...]}. Az Alkotmánybíróság az Abtv. 27. §-ában szabályozott hatáskörében eljárva a bírói döntés és az Alaptörvény összhangját biztosítja. Ebből következően a bírói döntés alaptörvény-ellenességének vizsgálata során az Alkotmánybíróság attól is tartózkodik, hogy a bíróságok felülbírálati jogköréhez tartozó, szakjogi vagy kizárólag törvényértelmezési kérdésekben állást foglaljon {elsőként lásd: 3003/2012. (VI. 21.) AB végzés, Indokolás [4]; [...]}. {3028/2014. (II. 17.) AB végzés, Indokolás [12]} „Sem a jogállamiság elvont elve, [...] sem a diszkrimináció tilalma nem teremthet alapot arra, hogy az Alkotmánybíróság a bírósági szervezet feletti »szuperbíróság« szerepébe lépjen, és hagyományos jogorvoslati fórumként járjon el.” {Először lásd: 3325/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [14]}
- [38] Az indokolt döntéshez való jog állított sérelmét illetően az Alkotmánybíróság rámutat a tisztességes bírósági eljáráshoz és indokolt bírói döntéshez való jog gyakorlatára, miszerint „a »*fair trial*« olyan minőség, amelyet az eljárás egészének és körülményeinek figyelembevételével lehet csupán megítélni {7/2013. (III. 1.) AB határozat, Indokolás [29]}. Az indokolt bírói döntéshez való jog az eljárás tisztességességének alkotmányos követelményrendszerén [Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdés] belül azonosított részjogosítvány.”
- [39] Az Alkotmánybíróság jelen ügyben is megerősíti azt a gyakorlatát, hogy „[a]z alkotmányos előírás ugyanakkor kizárólag az eljárási törvényekben foglaltak szerint kötelezheti a bíróságot a döntésének alapjául szolgáló indokok bemutatására. Ebből következik, hogy az Alkotmánybíróság az Alaptörvény e szabályát mindig együtt olvassa a jogvita jellege, és az adott ügy típusa által kijelölt konkrét eljárásjogi szabályokkal. [...] Figyelemmel az Alaptörvény 28. cikkében előírt jogszabály értelmezési kötelezettségre is, az Alkotmánybíróság azt vizsgálja, hogy az indokolási kötelezettséget előíró eljárási jogszabályokat a bíróság az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében meghatározott követelményeknek megfelelően alkalmazta-e. [...]
- [A]z Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében rejlő indokolási kötelezettség alkotmányos követelménye a bíróság döntési szabadságának abszolút korlátját jelenti, nevezetesen azt, hogy döntésének indokairól az eljárási törvényeknek megfelelően szükséges számot adnia. Az indokolási kötelezettség alkotmányjogi értelemben vett sérelme az eljárási szabály alaptörvény-ellenes alkalmazását jelenti. A tisztességes eljárásból fakadó elvárás tehát az eljárási szabályok Alaptörvénynek megfelelő alkalmazása, ami a jogállami keretek között működő bíróságok feladata. Az eljárási törvény rendelkezéseire is figyelemmel, a tisztességes eljárás alkotmányos követelménye a bírói döntésekkel szemben azt a minimális elvárást mindenképpen megfogalmazza, hogy a bíróság az eljárásban szereplő feleknek az ügy lényegi részeire vonatkozó észrevételeit kellő alaposítással megvizsgálja, és ennek értékeléséről határozatában számot adjon. Ennek megítéléséhez az Alkotmánybíróság vizsgálja a jogvita természetét, az alkalmazandó eljárási törvény rendelkezéseit, a felek által az adott ügyben előterjesztett kérelmeket és észrevételeket, valamint az ügyben választ igénylő lényeges kérdéseket.” {7/2013. (III. 1.) AB határozat, Indokolás [33]–[34]}
- [40] Az eljáró a bíróságok az indítványozóknak az ügy lényegi részeire vonatkozó valamennyi észrevételét kellő alaposítással megvizsgálták, és ennek értékeléséről határozatukban részletesen számot adtak.
- [41] Megjegyzi az Alkotmánybíróság, hogy a visszaható hatályú jogalkotás vagy ilyen jogértelmezés esetleges sérelme az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint nem hozható a tisztességes bírósági eljáráshoz való joggal összefüggésbe. A jogállamiság és a jogbiztonság sérelme az Alaptörvény más, az indítványozók által megjelölni elmulasztott rendelkezésével hozható összefüggésbe, ugyanakkor ezt az állított sérelmet is – részletesebb kifejtés nélkül – az indítványozók a sajátjukétól eltérő – szakjogi-törvényességi kérdésnek minősülő érvekkel támasztották alá.
- [42] A fentiekből következően a bírói döntések alaptörvényességének kételye az indítványozó által alkotmányjogi panaszában megjelölt okokból nem merült fel. A támadott döntés mindezekre tekintettel a jelen ügyben feltárható összefüggések alapján – alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés, vagy a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség hiányában – nem képezhetette érdemi vizsgálat tárgyát.

[43] 5. Mindezek alapján az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az alkotmányjogi panasz befogadására – mivel részben az Abtv. 27. § (1) bekezdés *aeah*) pontja alapján visszautasította.

Budapest, 2021. március 30.

Dr. Szalay Péter s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Szalay Péter s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Dienes-Oehm Egon
alkotmánybíró helyett

Dr. Szalay Péter s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Hörchneré dr. Marosi Ildikó
alkotmánybíró helyett

Dr. Szalay Péter s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Salamon László
előadó alkotmánybíró helyett

Dr. Szalay Péter s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Szabó Marcel
alkotmánybíró helyett

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/1911/2020.

